

SAKSFRAMLEGG

Saksnr	Utvalg	Møtedato
	Kommunestyret	08.02.2018

Saksbehandler: Vigdis Bolås

NÆRINGSARBEID I INDRE FOSEN KOMMUNE

Vedlegg

- 1 Presentasjon av Fosen Innovasjon AS, gjennomgått i formannskapet 23.01.17.
- 2 Presentasjon fra Utviklingsavdelingen om førstelinjetjeneste, gjennomgått i formannskapet 23.01.17.

Sakens bakgrunn og innhold:

I sak 69/17 *Organisering av næringsarbeid i Indre Fosen kommune fra 01.01.2018*, behandlet av fellesnemnda 09.11.17, ble følgende vedtatt:

1. *Fra 01.01.18 opprettes Utviklingsavdelingen som en egen avdeling i linja i den kommunale organisasjonen. Utviklingsavdelingen legges direkte under rådmann og skal håndtere de lovpålagte oppgavene innenfor jordbruk, skogbruk, vilt- og fiskeforvaltning samt miljø. I tillegg håndteres utviklingsoppgaver knyttet til samfunnsbygging, bolyst, bygdeutvikling, landbruk og utmark, stedsutvikling, boligtomter, fiber mv. Samhandling med andre aktører som Omstillingsprogrammet, arealsektoren i kommunen, Fosen Innovasjon AS mfl. Er vesentlig for at Utviklingsavdelingen og kommunen skal løse sine oppgaver og nå sine mål. Utviklingsavdelingen får et spesielt ansvar for utvikling av det regionale næringsarbeidet når det gjelder næringsutvikling og forvaltning av landbruksnæringa, men også som pådriver for regionalt næringsarbeid generelt.*
2. *Det opprettes et næringsråd som skal drøfte felles utfordringer og muligheter som landbruksnæringa og øvrig næringsliv har. Næringsrådet skal bestå av: - 2 representanter fra landbruksnæringa - 1 representant fra øvrig næringsliv med 1varamedlem - ordfører - varaordfører - opposisjonsleder - 1 representant fra reiselivet - 1 representant fra servicenæringa Utviklingsavdelingen har ansvaret for gjennomføring av møtene i næringsrådet.*
3. *Det regionale næringsarbeidet på Fosen bør styrkes. Indre Fosen kommune skal være en pådriver for at det eksisterende samarbeidet på Fosen styrkes gjennom økt samhandling og organisasjonsutvikling.*
4. *Ordfører, varaordfører, opposisjonsleder og rådmann får fullmakt til å gjennomføre en prosess i lag med Fosen Innovasjon AS for å vurdere og definere:*

- sentrale oppgaver innenfor næringsarbeid i Indre Fosen og en hensiktsmessig fordeling mellom Utviklingsavdelingen og Fosen Innovasjon AS
 - Indre Fosen kommune sitt eierskap i Fosen Innovasjon AS
 - omfang av kjøp av tjenester fra f.eks. Fosen Innovasjon AS
5. Så snart nødvendige avklaringer med Fosen Innovasjon AS er gjort, legges det på nytt fram sak til behandling i kommunestyret.
6. Indre Fosen Utvikling KF avvikles fra 01.01.2018.

Kommunen som samfunns- og næringsutvikler

Fra nasjonalt nivå er det betydelige forventninger til kommunene som samfunns- og næringsutvikler. Kommunene er nærmere kunden enn regionale aktører og innehar lokal kunnskap og kompetanse. Terskelen til å kontakte kommunen er ofte lavere enn til regionalt organiserte virksomheter. Erfaringene fra Leksvik og Rissa kommuner er også at næringslivet tar kontakt med kommunens næringsapparat først. Kommunen er «døra inn» for videre oppfølging, enten av kommunens eget næringsapparat eller for veiledning videre til andre aktører. Det er også et vesentlig moment at kommunen kan levere førstelinjetjenester til næringslivet som i hovedsak er offentlig finansiert.

Kommunene har en rolle som lokale samfunnsutviklere. Å sikre arbeidsplasser og innbyggernes muligheter for å virke lokalt er en svært viktig oppgave. Uten vitale innbyggere og næringsliv utarmes kommunen. I tillegg har kommunene ansvar for andre avgjørende oppgaver for næringslivet, ikke minst kommuneplanlegging og infrastruktur. Disse oppgavene må ses i sammenheng med næringsutviklingsarbeidet. Næringsutviklingsarbeid krever kompetente kommuner som tilrettelegger for næringsaktivitet og som jobber aktivt og setter næringsutvikling på dagsorden. Både Leksvik kommune og Rissa kommune hadde høye ambisjoner i forhold til næringsutvikling, og dette skal nå videreføres i nye Indre Fosen kommune.

Næringslivet i Indre Fosen kommune er mangfoldig og er av stor betydning. Siste oppdaterte oversikt (analyse fra Trøndelag Forskning og Utvikling 2016) viser følgende sysselsettingsfordeling i Indre Fosen kommune: offentlig sektor (34 %), industri (16 %), bygg/anlegg (9 %), landbruk (8%), transport (8 %), handel (8 %), annet (17 %). Andel sysselsatte i offentlig sektor er forholdsvis lav i Indre Fosen kommune sammenliknet med sammenliknbare kommuner. Omstillingsprogrammet har beregnet at antall foretak og bedrifter i Indre Fosen er ca 1.300. For å serve og videreutvikle næringslivet, bør kommunen levere tjenester innen næringsutvikling som står i forhold til dette mangfoldet.

Førstelinjetjeneste næringsarbeid

Indre Fosen kommune har lagt det operative næringsarbeidet til Utviklingsavdelingen, jf. vedtak i kommunestyret. Næringsarbeid vil alltid til en viss grad være situasjonsbetinget. Å spille på lag med ulike initiativtakere og muligheter og utfordringer som til enhver tid finnes i næringslivet, krever en fleksibilitet fra de som jobber med næringsutvikling. Det er likevel hensiktsmessig å strukturere tjenestene som leveres, slik at det er en forutsigbarhet for næringsliv og andre aktører.

Gruppen som ble nedsatt av kommunestyret 09.11.17 og som fikk fullmakt til å gjennomføre en prosess i lag med Fosen Innovasjon AS for å avklare en del områder; ordfører, varaordfører, opposisjonsleder og rådmann med leder for utviklingsavdelingen, har hatt tre møter med Fosen Innovasjon AS.

Formannskapet hadde *Næringsarbeid i Indre Fosen kommune* som drøftingssak 23.01.18. Innledere var Marianne Brøttem og Inga Blæsterdalen fra Fosen Innovasjon og Tore Solli fra Utviklingsavdelingen. Fosen Innovasjon presenterte sitt arbeid, og Utviklingsavdelingen presenterte en del grunnleggende forutsetninger for ansvarsområdene som er tillagt Utviklingsavdelingen samt en oppfatning av hva førstelinjetjeneste omfatter. Begge presentasjonene er vedlagt saken.

Skal Utviklingsavdelingen kunne levere førstelinjetjenestene som beskrevet i vedlegget, må det tilføres ressurser ut over dagens ramme. Dette må ev. administrasjonen komme tilbake til formannskap og kommunestyre med.

Digitalisering av førstelinjetjeneste er også særdeles interessant, og Indre Fosen kommune vil i samarbeid med flere kommuner, vurdere digitale plattformer som gir effektiv nytte for innbyggere og næringsaktører. Samarbeidskommunene i Trondheimsregionen legger bl.a. opp til en satsing på digitalisering av førstelinjetjenesten i næringsarbeid.

Andrelinjetjeneste i næringsarbeid

I tillegg til førstelinjetjenestene, er det nødvendig med andrelinjetjenester i forhold til bedrifter som har potensial for videreutvikling. Dette innebærer gjerne å bistå bedriftene i utvikling og kommersialisering av idéer, samt tilrettelegge kontakt med forsknings- og utviklingsmiljøene i regionen. I Indre Fosen kommune er det Fosen Innovasjon AS som kan levere slike tjenester. Næringshagen Fosen Innovasjon ble etablert som et resultat av en felles satsing mellom industrimiljøet i Leksvik, Nord-Trøndelag Fylkeskommune, kommunene i regionen og Innovasjon Midt-Norge. Næringshagen skal hovedsakelig arbeide for å styrke samarbeidet mellom industrien og kompetansemiljøene i regionen. Fosen Innovasjon ble tatt inn i SIVA sitt næringshageprogram i 2007, og ble senere i 2011 tatt inn i SIVA sitt nye, 10-årige Næringshageprogram. I tillegg til å være næringshage fungerer også Fosen Innovasjon som inkubator. Inkubator er en metode hvor lovende gründeridéer eller -selskap får tilgang til et etablert og strukturert miljø for lettere å nå sitt potensial.

Forsknings- og utviklingsarbeid (FoU) er grunnleggende og nødvendig for et innovativt og framtidsrettet næringsliv. FoU kan være:

- Produktrettet, dvs. å utvikle nye eller vesentlig forbedrede varer og tjenester med hensyn til kvalitet og bruksmåte.
- Prosessrettet, dvs. å skape nye eller vesentlig forbedrede produksjonsteknikker i form av vesentlig forbedrede innsatsfaktorer (materialer, utstyr, energi, arbeidskraft) og systemer for styring av produksjon og administrative rutiner.

For å styrke og supplere arbeidet som gjøres i Omstillingsprogrammet og av Utviklingsavdelingen, bør det settes inn ressurser også til andrelinjetjenesten i Indre Fosen kommune. Det vil være aktuelt å kjøpe tjenestene av Fosen Innovasjon AS. I følge lovverk om offentlige anskaffelser, så er det mulig å kjøpe tjenester direkte av ett selskap for et beløp på inntil kr 500.000.

Vurdering:

Skal kommunen lykkes i å være en sentral aktør som førstelinje for næringsutvikling, bør kommunen arbeide med næringsutvikling parallelt med at det ytes innsats til næringslivet gjennom Omstillingsprogrammet. Indre Fosen kommune (tidligere Leksvik og Rissa kommuner) har vedtatt strategiske næringsplaner utviklet gjennom Fosen Regionråd og gjennom deltakelse i Trondheimsregionen. Det er helt nødvendig at det bygges opp kompetanse i kommunen som kan gjennomføre tiltakene som ligger i de vedtatte strategiske næringsplanene samt i næringslivets behov. Med næringslivets behov i sentrum er det også viktig å fokusere på samhandlingen mellom førstelinje næringsutvikling, andrelinje næringsutvikling og Omstillingsprogrammet. Man må også finne arbeidsformer hvor den regionale dimensjonen vektlegges og ivaretas. Samarbeid på Fosen gjennom Fosen Regionråd er viktig for å få slagkraft i det regionale næringsarbeidet. På samme vis skal arbeidet i Trondheimsregionen bidra til vekst og utvikling.

Gruppen som fikk fullmakt til å gjøre en del avklaringer med Fosen Innovasjon, ifølge vedtak av 09.11.17, er enige om å legge fram følgende forslag for kommunestyret:

- Indre Fosen kommune utvider ikke eierskapet i Fosen Innovasjon AS.
- Førstelinjetjenester, som beskrevet i vedlegget, legges til Utviklingsavdelingen i Indre Fosen kommune.

- Indre Fosen kommune ønsker å kjøpe tjenester fra Fosen Innovasjon. Formannskapet tar avgjørelse om videre prosess og om hvilke tjenester Indre Fosen kommune skal kjøpe fra Fosen Innovasjon. En evt. avtale med Fosen Innovasjon AS behandles av formannskapet.
- Det forventes, uavhengig av kjøp av tjenester til andrelinjetjeneste, at Utviklingsavdelingen og Fosen Innovasjon sørger for god samhandling og rolleavklaring mellom Utviklingsavdelingen og Fosen Innovasjon AS.
- Formannskapet behandler sak om medlemmer av næringsrådet så snart som råd, og Utviklingsavdelingen kaller inn til næringsråd så snart formannskapet har vedtatt hvem som skal representere landbruksnæringa, øvrig næringsliv, reiseliv og servicenæring i næringsrådet.

Oppsummering:

Avklaringene som er gjort i lag med Fosen Innovasjon, har vist at partene er enige om at det uansett blir en god samhandling mellom Utviklingsavdelingen og Fosen Innovasjon til det beste for innbyggerne og næringsaktørene, uavhengig av kjøp av tjenester.

Kommunestyret har i stor grad delegert samfunnsutvikling og næringsutvikling til formannskapet. Det er derfor naturlig at kommunestyret delegerer til formannskapet å beslutte konkrete saker tilknyttet næringsutvikling. Formannskapet bør også vurdere ressursbruk til første- og andrelinjetjeneste etter hvert som ytterligere avklaringer er gjort i forhold til muligheter for mer ressurser til næringsarbeid i Indre Fosen kommune og i forhold til en evt avtale med Fosen Innovasjon AS.

Rådmannens innstilling:

1. Indre Fosen kommune utvider ikke eierskapet i Fosen Innovasjon AS.
2. Førstelinjetjenester, som beskrevet i vedlegget, legges til Utviklingsavdelingen i Indre Fosen kommune.
3. Indre Fosen kommune ønsker å kjøpe tjenester fra Fosen Innovasjon. Formannskapet tar avgjørelse om videre prosess og om hvilke tjenester Indre Fosen kommune skal kjøpe fra Fosen Innovasjon. En evt. avtale med Fosen Innovasjon AS behandles av formannskapet.
4. Det forventes, uavhengig av kjøp av tjenester til andrelinjetjeneste, at Utviklingsavdelingen og Fosen Innovasjon sørger for god samhandling og rolleavklaring mellom Utviklingsavdelingen og Fosen Innovasjon.
5. Formannskapet behandler sak om medlemmer av næringsrådet så snart som råd, og Utviklingsavdelingen kaller inn til næringsråd så snart formannskapet har vedtatt hvem som skal representere landbruksnæringa, øvrig næringsliv, reiseliv og servicenæring i næringsrådet.